

jeg kan ikke give ham Ret i den Maade, hvorpaa han paralleliserede disse Grunde, og den Bøgt, han tillagde hver enkelt af dem. Han kaldte dem allesammen Hensigtsmæssighedsgrunde, og det har jeg i og for sig ikke Noget imod, for saa vidt vi blot ere enige om, hvad der skal forstaaes ved Hensigtsmæssighedsgrunde. Jeg tror imidlertid ikke at have misforstaaet ham, naar jeg antager, at han mente, at disse Grunde alle vare mere eller mindre Befoemmelighedsgrunde. Dette kan jeg kun indrømme gjælder om den første af ham nævnte Grund, nemlig, at man gjennem Valget af Tødestedet opnaaede at lette Administrationen, men derimod kan jeg ikke erkjende, at de to andre Grunde, nemlig Modarbejdelsen af det, han betegnede med Udtrykket „det kommunale Tifferi“, og Fattigudgifternes Fordeling paa en nogenlunde ligelig Maade over Landet, kunne siges at være Grunde af den samme Betsaffenhed som den. Jeg vil kalde den for en Befoemmelighedsgrund, og den har som saadan ikke nogen Betydning i første Række; men den vil utvivlsomt vise sig at have ikke saa lidt Betydning som tilskyndende, naar det iøvrigt maatte erkjendes, at andre Grundtale for at forlade den nuværende Ordning; og naar jeg saa kalder de to andre Grunde, han nævnte, Hensigtsmæssighedsgrunde, da mener jeg dermed det Samme som Grunde, der ere vogede ud af selve det Princip, hvorpaa Forsørgelsesretten bygges, og som ere velstiftede til at staae dette Princip Gyldighed i hele sin Anvendelse. Jeg skal bibeholde dette af det ærede Medlem valgte Udtryk „Kommunernes Tifferi“; enhver af de ærede Medlemmer veed, hvad jeg forstaaer derved, og er neppe uenig med mig, naar jeg siger, at det er baade nedværdigende for Kommunalbestyrelserne og i det Hele ødelæggende og i høi Grad demoraliserende. Det har imidlertid ikke blot denne almindelige Betydning, men det har ogsaa en anden meget alvorlig praktisk Betydning, som fremkommer derved, at ikke enhver Kommunes Bestyrelse er i Stand til at kunne drive det i samme Omfang som den anden, saa at det derved meget let kommer til at gaa ud over de store Kommuner, hvem der saaledes ved Tifferi paavælttes en Del Forsørgelse, hvilket ikke vilde være sket, dersom det var muligt at opretholde det migælende Princip i sin Renhed. Der er dernæst en anden Betragtning i den Henseende, som ikke maa glemmes, og det er, at dette Tifferi som oftest gaar ud over selve den Fattige, og derfor, mine Herrer, er det ikke nogen Tilfældigheds- eller Befoemmeligheds Grund, der fører til, at man ønsker at ophæve det, men det er en Grund, der er nødvendig for overhoved taget at fikse de Fattige imod Arimelighed og Ubillighed af den, der skulle forsørge dem. Den tredje Grund, der for mig har været til at vælge Tødestedet som Forsørgelsessted, er den, at jeg ikke har nogen Tvivl om,

at man derigjennem vil komme til at fordele Udgifterne ved Fattigbyrden ligeligere over det hele Land, end det nu er Tilfældet. Jeg har i den Henseende ikke kunnet lade mig afholde af den Betragtning, at jeg mulig vilde møde Modstand hos Representanterne for Landet, fordi der derved vil føres en Byrde over paa dette, som det hidtil har været fri for; thi det er min Overbevisning, at man, naar det maa erkjendes, at Kjøbstæderne ere stærkere betyngede med Fattigbyrde, end de burde være, da fra Landets Side vil fyldestgjøre den Fordring, som Retfærdigheden efter min Mening stiller, at Byrderne skulle være nogenlunde ens over det Hele. Jeg kan i den Henseende ikke Andet end slutte mig til de Betragtninger, som den ærede 1ste Landsrådsmand for Kjøbenhavn (Madvig) igaar udtalte, at Fattigforsørgelse efter sit Begreb er en Statsag, et Samfundsanliggende. Det staaer bestemt i Grundlovens § 84, og jeg siger, at det er af Hensigtsmæssigheds-hensyn, at man har lagt det ned til Kommunerne, fordi man maatte erkjende, at det ikke stod i Statens Maat at kunne administrere dette vidt forgrenede Spørgsmål paa nogen fyldestgjørende Maade undtagen gennem Kommunerne. Men Kommunerne have aldrig haft Myndighed til at afgjøre alle de Spørgsmaal, som vedkomme Fattigforsørgelsen, det har altid for en Del været en Ørigheds Sag, og det har altid været bundet til Love, som bleve givne af Lovgivningsmyndigheden. Det er en Betragtning, som den ærede 2den Landsrådsmand for 10de Kreds (Jessen) synes at have overset, naar han klagede over, at der er foregaaet en Indblanding i Kommunernes Bestyrelse. Dette kan jeg ikke erkjende med Hensyn til de Paragrafer, ligeoverfor hvilke han gjorde dette gjældende. Jeg kan erkjende det lige over for Lovforslagets § 67, som jeg senere skal komme til, men jeg er mig ikke bevidst, at der iøvrigt i Lovforslaget findes nogen videre Indblanding fra Statens Side, end den, der allerede hjemles i bestaaende Anordninger. Udføllige ærede Medlemmer have jo i Erkjendelse af, at det er en Opgave, der ved Fattigvæsenets Ordning ikke kan tilfidesættes, at søge at fordele Byrderne saa lige som mulig, og i Tøelse af Vigtigheden af denne Opgave, udtalt sig om forskellige Maader, hvorpaa dette formentlig burde ske, og jeg vender mig da igjen til den ærede 1ste Landsrådsmand for Kjøbenhavn (Madvig), der mente, at man kunde fjerne Uligheden ved at indrette større Kommuner. Jeg tror, at det ærede Medlem har Ret i, at det i det Hele vilde være ønskeligt, om vore Kommuner vare anlagte noget større, end de ere; jeg tror, at det i mange Maader vilde have sin store Betydning. Men jeg tror ikke, at det vil have størst Betydning her; thi netop fordi Fattigbestyrelsen maa gaa i en Detail, som let forsvinder for den større Bestyrelse, vil det neppe